

[Thomas Have.]

ledige stilling hører, hvorefter retspræsidenten, eventuelt efter forudgående forhandling med de andre retspræsidenter, fremkommer med en indstilling om den ledige stillings besættelse. Tilbagesendelsen til ministeriet foregår gennem præsidenten for højesteret. De fremkomne udtalelser er vejledende for justitsministeren, og så vidt mig bekendt er de blevet fulgt ved det overvejende antal dommerudnævnelser, som er foretaget siden denne ordnings indførelse i 1942, og den synes at have virket tilfredsstillende.

Hvis vi undersøger, hvordan dommerudnævnelser foregår i andre lande, som vi traditionelt foretager sammenligninger med, vil vi se, at dommerudnævnelser næsten overalt i de os kulturelt og politisk nærmeststående lande er et rent regeringsanliggende. Der findes eksempler på direkte eller indirekte folkevalg af dommere — det må vel i parentes bemærket i øvrigt være noget af det mest demokratiske, hvis man endelig skal tale om demokrati. Det sker bl. a. i nogen udstrækning i Schweiz, men det er altså undtagelsen, som bekræfter reglen. De fleste lande har tillagt domstolene en indstillingsret, som i princippet frembyder stor lighed med den nugældende danske ordning. Der er for mig at se heller ikke i de erfaringer, vi kan hente i andre lande, meget, der taler for, at vi nu bør gribe til gennem et omfattende kommissionsarbejde at ændre en gammel og hævdevunden praksis, som ikke har givet anledning til kritik. Hvis det imidlertid er et udbredt ønske fra folketings side, er det min opfattelse, at en eventuel kommission dels bør have den tilstrækkelige tid, dels et mere rummeligt kommissorium end det, det foreliggende forslag går ud på.

Hvad angår forslaget sekundære bestemmelse om, at det endvidere skulle pålægges en eventuel kommission at sikre en ændret ordning med hensyn til muligheden for behandling af retssager i tredje instans, således at justitsministerens beføjelser på dette område ophæves, kan jeg sige, at vi i mit parti er af den opfattelse, at dette spørgsmål naturligt hører ind under retsplejerådets arbejdsfelt, og da man dér i forvejen arbejder med en gennemgang af retsplejeloven, kan vi ikke anbefale, at dette spørgsmål

gøres til genstand for en særlig kommissionsbehandling.

Som det vil fremgå af disse bemærkninger, kan jeg ikke uden videre give mit partis tilslutning til det fremsatte forslag til folketingsbeslutning, men jeg kan, hvis der er et udbredt ønske om udvalgsbehandling af forslaget, gå med dertil.

Thisted Knudsen: Der er vel næppe nogen uenighed i det høje ting om, at grundlovens påbud om domstolenes uafhængighed bør følges op ikke alene i ord og punkter, men også i den ånd, der egentlig ligger til grund for dette grundlovsbud.

Forslaget rejser jo det spørgsmål, om den tilstand, der råder på dette område, for så vidt angår dommerudnævnelser, forflyttelser og alt det, der er knyttet til et dommerembede i dag, er fuldt ud betryggende.

Det er nævnt flere gange under denne forhandling, at systemet egentlig bygger på det hovedsynspunkt, at det er den til enhver tid værende politiske justitsminister, der har det sidste ord i sagen. Alle dommerudnævnelser, der er foregået lige fra juni-grundlovens første dag og indtil nu, har en politisk justitsminister været ansvarlig for, og det er da klart, at rent teoretisk kan man gøre gældende, at et sådant system kunne give anledning til misbrug. At en justitsminister kunne tage hensyn, når han udnævnte dommere og ved forflyttelser, når de skulle avancere, er for mig ganske klart; men der er noget, som jeg synes er helt afgørende i denne sag, og som den højtærede justitsminister selv var inde på, nemlig dette: hvad er det for en myndighed i et folkestyret samfund, der egentlig er den største og bedste garanti for, at grundlovens bud overholdes? Jeg hører til dem, der mener, at det er det høje ting, det er folketinget. Jeg gad se en justitsminister, der ved en dommerudnævnelse ikke tog de hensyn, han skulle tage. Jeg tror, at i alt fald den højtærede indenrigsminister vil give mig ret i, at så ville der opstå en storm i det høje ting — en storm, som hverken den ene eller den anden justitsminister kunne stå imod.

Derfor hører jeg altså til dem, der mener, at i de overvejelser, som nu skal foretages, er det høje ting over for befolkningen den